



RiddoDuottarMuseat

Jáhkovuotna-Porsáŋgu- Kárašjohka-Guovdageaidnu/
Kokelv-Porsanger/Porsanki-Karasjok-Kautokeino

ÅRSMELDING 2010

RDM-Jáhkovuona mearrasámi musea/Kokelv sjøsamiske museum

RDM-Porsáŋgu musea/Porsanger museum

RDM-Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger

RDM-Guovdageainnu gilišillju/Kautokeino bygdetun

Innhold

1.	Mål og oppgaver	3
1.1	RiddoDuottarMuseat (RDM) mål og visjon	3
1.2	RDMs aktiviteter 2011/2012 og finansiering	3
1.3	RDMs lokaliteter	3
2.	Museumsfaglig virksomhet 2010	4
2.1	Samlingene	5
2.1.1	Kulturhistoriske samlinger	5
2.1.2	Naturhistorisk samling	6
2.1.3	Billedsamlinger	6
2.1.4	Kunstsamlingen	6
2.1.5	Privat arkiv	6
2.1.6	Øvrig innenfor samlinger	6
2.1.7	Gaver/donasjoner/tilvekst samlinger	6
2.1.8	Utlån fra samlinger/deponering/tilbakeføring	8
2.1.9	Innsamling	8
2.1.10	Bevaring	8
2.1.11	Konservering	8
2.2	Dokumentasjon	8
2.2.1	Primus – digital registrering	9
2.3	Prosjekter	9
2.3.1	Avsluttede prosjekter	9
2.3.2	Pågående prosjekter	10
2.3.3	Planlagte prosjekter	11
2.4	Forskning	11
2.5	Formidling	11
2.5.1	Utstillinger	11
2.5.1.1	Basisutstillinger	11
2.5.1.2	Vandreutstillinger/temporære utstillinger	11
2.5.1.3	Internett og hjemmesider	12
2.5.1.4	Markedsføring	12
2.5.2	Omvisninger/foredrag/arrangementer/aktiviteter/undervisning	12
2.5.3	Kurs/ møter/seminar/konferanser	13
2.5.4	Publikasjoner	14
2.5.5	Faglig samarbeid, nettverk og bistand	14
2.5.6	Besøkende/publikum	15
3.	Organisasjon for 2010	15
3.1	Organisasjonsform	15
3.2	RDMs styre og funksjonstid	15
3.3	Ansatte og stillinger	16
3.4	Antall midlertidige ansatte /sommeransatte	17
3.5	Likestilling	17
3.6	Verv – RDMs ansatte	17
3.7	HMS-planer	18
3.8	Kompetanseheving/fagutvikling	18
4.	Økonomi	18
4.1	Revidert totalregnskap for 2010	18
5.	Eiendommer og lokaler	18
5.1	Bygninger og eiendommer – tilstand	18
5.2	Freda eller verneverdige bygninger	19
5.3	Planer om utbygging eller utbedringer	20
6.	Vurdering av virksomheten for 2010	21

1. Mål og oppgaver

1.1 RiddoDuottarMuseats (RDM) mål og visjon

RiddoDuottarMuseat (RDM) er ledende samiske museum som skal synliggjøre og formidle samisk kulturarv til fremtidige generasjoner. RDM skal på en kvalitativt god måte bevare, forske på og formidle samiske verdier, etikk, tradisjoner, kunnskap, historie, kultur og kunst i nær dialog med det samiske samfunn. RDM skal vise dyp respekt for den samiske materielle og åndelige kulturarv og skal ha ansvar for å bevare og videreutvikle samisk språk som kunnskaps-kilde og formidlingsspråk i sitt arbeid. RDM skal gi allmenheten mulighet til å glede seg over og verdsette mangfoldet i samisk kultur og i samiske uttrykksformer.

RiddoDuottarMuseat representerer stor bredde innenfor samisk kultur, historie, samtid og kunst samt også den trekulturelle kulturhistorien i Finnmark og Sápmi. RDM formidler samisk innlandskultur, reindrift, sjøsamisk kultur og møtet mellom samisk, kvensk og norsk kultur gjennom gjenstander, foto og immaterielle kulturminner. I tillegg forvalter RDM en stor og interessant samisk samtids-kunstsamling. RiddoDuottarMuseat er organisert i 3 fagenheter; *fagenhet for kultur, historie og samtid, fagenhet for bevaring og fagenhet for kunst*. Hovedspråk er nordsamisk.

Likestillingsprinsippet følges så langt det er mulig, og vurderes i alle sammenhenger når det dreier seg om rekruttering, faste ansettelses og engasjementer.

1.2 RDMs aktiviteter 2011/2012 og finansiering

RDM mottar driftsstøtte i 2011 fra følgende :

Sametinget	kr	8 040 000,-
Finnmark fylkeskommune	kr	264 000,-
Kautokeino kommune	kr	300 000,-
Porsanger kommune	kr	240 800,-
Kvalsund kommune	kr	130 000,-
Karasjok kommune	kr	0,-

Inkludert i Sametingets bevilgning er kr 300.000,- fra Kulturdepartementet via Sametinget for innkjøp av kunst og kr 114.000,- til koordinering av Samisk museumsnettverk. Inkludert i bevilgning fra Porsanger kommune er leie av lokaler i den gamle skolebygningen i Skoganvárri for RDM-Porsanger Museum fra Skoganvarre grendelag. Kautokeino kommune betaler i tillegg til ren driftstilskudd også strøm, snørydding, renhold og vaktmestertjenester for RDM-Kautokeino bygdetun. RDM forvalter også Sametingets innkjøpsordning for kunst og får overført kr 370.000,- i 2011. Andre eventuelle tilskudd er søknadsbaserte tilskudd til nye og pågående prosjekter og konkrete tall for år 2011 foreligger ikke enda.

1.3 RDMs lokaliteter

RDM-De Samiske Samlinger (RDM-SVD)

SVD ble etablert i 1972 i Karasjok som det første samiske museum i Norge. Hensikten var å styrke statusen til samisk kultur og den samiske befolkningens status som en folkegruppe. Samlingene skulle gjenspeile ulike områder geografisk og tematisk. I 1996 gikk museet over til å bli en stiftelse, med museumsforeningen som stifter. Museumsforeningen sto som eiere av museet frem til 1995 da

museet fikk status som samisk nasjonalmuseum. I 2002 kom museet under Sametingets forvaltningsordning for de samiske museene, og SVD mistet sin status som samisk nasjonalmuseum.

Den systematiske innsamlingen av kunst til et framtidig Samisk Kunstmuseum startet i 1979. I 1998 ble det igangsatt et prøveprosjekt med en fagstilling med ansvarsområde for samisk kunst. Prosjektet ble avsluttet i 2001. I 2003 ble det ansatt en konservator i fast stilling på Kunstavdelingen. Den avdelingen er under RDM omgjort til Fagenhet for kunst.

SVD etablerte en bevaringsavdeling, med en ansatt objektkonservator i august 2004. Etter konsolideringen ble Bevaringsavdelingen omgjort til en Fagenhet for bevaring som skal fungere som en fellestjeneste for alle involverte museum.

RiddoDuottarMuseat har sitt hovedadministrasjonssted på RDM-De Samiske Samlinger.

RDM-Kautokeino bygdetun (RDM-GG)

Museumsbygget ble ferdig i 1987 og inneholder en basisutstilling av lokale gjenstander fra den reindrifts- og bofastsamiske kulturen. Arealet er dyrket mark fra begynnelsen av 1700-tallet, og har vært skoletomt fra 1883 til 1959. Et friluftsmuseum ble bygd opp på 1970- og 80-tallet med flere fredede bygninger flyttet til museumsområdet, samt modellbygg av torvgammer og konstruksjoner fra reindrift og utmarksboplasser. Museets bygninger, samlinger og arkiver eies av Kautokeino kommune, mens museumsarealet eies av Opplysningsvesenets fond.

RDM-Porsanger Museum (RDM-PM)

Porsanger museum ble etablert høsten 1998. Porsanger Historie- og Museumslag, bygdelag, bygdebokutvalget, enkeltpersoner og Porsanger kommune hadde tidligere gjort en innsamling av foto og gjenstander som ble grunnlaget for museet og for dagens museumsutstilling i Skoganvarre. Sametinget, Miljø- og kulturvern avdeling, Finnmark Fylkeskommune og Porsanger kommune ga i 2004 driftstilskudd til museet i hht. avtale mellom Porsanger kommune og Sametinget om museumsdrift.

Fra 1.1.2004 overtok Sametinget forvaltningsansvaret for Porsanger Museum etter Finnmark Fylkeskommune og 1.7.2006 ble Porsanger museum en del av RiddoDuottarMuseat.

Gjenstandene som tilhører Porsanger museum er fremdeles samlet i utstillingen i Skoganvarre. Billedsamlingen er på Stabbursnes Naturhus og Museum, der museet har kontorsted.

RDM-Kokelv sjøsamiske museum (RDM-KSM)

Kokelv sameforening, dannet i 1983, hadde som hovedmål å ivareta sjøsamekulturen Kokelv. I 1991 ble Kokelv Museumslag og Kokelv sjøsamiske museum dannet med eget styre for å videreføre arbeidet. Til Kokelv sjøsamiske museum hører eiendommen Nillagården. Det er en nedlagt sjøsamisk gjenreisningsgård, bygget i 1948/49, hvor museet har sin nåværende utstilling.

2. Museumsfaglig virksomhet 2010

Samlingene til RDMs 4 lokaliteter er basismateriale for museets virksomhet. Selv om lokalitetene/enhetene er forholdsvis nye, har de eldste samlingene ved noen av de lokale

enhetene sitt opphav fra slutten av 1800-tallet. Samlingene ved alle RDMs enheter mangler tilfredsstillende magasineringsforhold.

2.1. Samlingene

Per i dag har ikke RDM en total oversikt over alle samlingenes tilstand på grunn av manglende ressurser til registreringsarbeid og mangel på nødvendig tekniske registreringsverktøy (databaser) som behersker nordsamisk. En god del av det materialet som er registrert, foreligger ikke i to- eller trespråklig form (samisk/norsk/kvensk) på grunn av manglende samisk- og kvensk-språklig kompetanse. Med innføring av databaseverktøyet Primus i 2011 vil registreringsarbeidet påbegynnes mer systematisk.

2.1.1 Kulturhistoriske samlinger

RDM-Kokelv sjøsamiske museums gjenstandssamling blir oppbevart i bygningene tilhørende Nillagården. Samlingen består av 1006 gjenstander; redskaper fra fiske, fangst og jordbruk, båter, klær og husgeråd. Gjenstandssamlingen økte i 2010 med 5 gjenstander. Antall tilfredsstillende registrerte gjenstander i RDM Kokelv sjøsamiske museum er 316. Gjenstandene er navngitt på nordsamisk.

RDM-Porsanger Museums gjenstandssamling var i slutten av 2010 på 743 gjenstander som relaterer seg til hverdag, næring, krigen og samiske klær. Gjenstandenes eierskap er delvis uklart pga manglende registrering. Noen av gjenstandene kan være privat eiendom. Totalt 214 gjenstander er registrert manuelt i kortkatalog, eller en bok, og 189 gjenstander er registrert i databasen WinRegimus. Registreringsinformasjon er manglende på de fleste gjenstander, og det finnes uklarheter vedrørende nummerering av gjenstander. Dette vil bli ordnet i ved innføring av databasen Primus. Gjenstandssamlingen oppbevares ikke etter forskrifter for lagring av museumsgjenstander, herunder klimastyrt magasin. I 2009 ble samlingen gjennomgått og kartlagt mht antall og tilstand. Det er utarbeidet en enkel liste i Excel-format som finnes i utstillingen, og som grunnlag for forsikring. Listen er oppdatert i 2010.

RDM-Kautokeino bygdetuns gjenstandssamlingens størrelse er også usikker da alle innkomne gjenstander ikke er ordentlig registrert. Samlingene er klassifisert etter et system utarbeidet av Konrad Nilsen og Asbjørn Nesheim i forbindelse med Samisk Ordbok, IV, systematisk del. Hovedarkivet inneholder beskrivelse på samisk, kort på tre språk og fotografier av gjenstandene. Pr 2010 er det registrert og katalogisert 1644 gjenstander. Det er oppstått mellomrom pga. tilstand ved registrering. Dette er gjenstander med lokalitet i utstilling eller magasin. Dette gjelder også innlån og depositum. En større samling innkommet i 2009 av kofter, skaller, og tørkler er uregistrert. Stort sett kan en si at det nå forligger et forsvarlig gjenstandsarkiv også med søkerutiner på data. Systematisk kort- og fotoarkiv over gjenstandene er oppbygd. Konservator har arbeidet med digitalfotografering og, digitaltekst med gjenstandsbeskrivelse på samisk som forberedelse av egne filer for programfusjon med databasen i sammenheng med Primus. De neste årene må registrering av gjenstandene prioriteres.

RDM-De Samiske Samlingers gjenstandssamling er på 4564. Gjenstandene finnes i utstillinger og i magasiner. Fornyelse av basisutstillingen er i hovedtrekk tenkt å knyttes til utbyggingen lokaler for Fagenhet for kunst og rehabilitering av nåværende RDM-SVD lokaler. Stipulert tidsramme er 3-4 år Det er søkt om midler til et større samtidsdokumentasjonsprosjekt "*Mangfold og kultur i Sápmi*" og dette prosjektets resultater/materiale er tenkt knyttet til fornyelse av basisutstillingen. I 2009 ble det foretatt enkelte endringer i basisutstillingen, og i draktutstillingen er det stilt ut flere klær i nyere samisk design.

2.1.2 Naturhistorisk samling

RDM-Kokelv sjøsamiske museum har en naturhistorisk samling på 25 objekter som oppbevares i Nillagården. RDM-De Samiske Samlingers naturhistoriske samling er på 20 objekter. Det er ikke foretatt systematisk innkjøp til naturhistorisk samling i de siste årene.

2.1.3 Billedsamlinger

RDM forvalter en fotosamling på totalt anslagsvis 21 100 bilder/arkivalier. Eksakt tallfesting av den totale fotosamlingen vil først være mulig når digital registrering påbegynnes i databasen Primus.

RDM-SVDs billedsamlinger på ca 12 500 bilder og oppbevares i brannsikre safe. Tilvekst i 2010 var 190 foto .

I *RDM-PM* finnes ca 1 500 fotografi i samlingen. Det meste er uregistrert. 671 fotografi er registrert på fotoregistreringskort med nummer, som tidligere tilhørt Porsanger historielag. Det er behov for å samle inn informasjon om bildene og bruksrettighetene til bildene. Totalt 252 er registrert i WinRegimus. Oppbevares i brannsikert skap på kontoret i Stabbursnes.

RDM-KSMs billedsamling er på ca. 500 fotografier og oppbevares i RDM-KSMs kontor. Oppbevares i brannsikert skap.

På *RDM-GG* er det nå registrert 6 600 fotos. Hele fotosamlingen kan bestå av rundt 10.000 bilder eller mer, inkludert bilder i relevante publikasjoner. Bildene er klassifisert etter Konrad Nielsens samiske system. For å få et mer sikkert antall rene fotos (originaler) må hele samlingen gjennomgås i løpet av de neste årene. Oppbevares i brannsikre skap.

Konservator på RDM-GG har i løpet av 2010 oversatt Primus manøvreringsreglement til samisk og prøveinnlegging av fotos er foretatt ved RDM-GG med godt resultat.

2.1.4 Kunstsamlingen

Verk til kunstsamlingen kjøpes inn via Sametingets innkjøpsordning for kunst, og midler fra Kulturdepartementet til innkjøp av kunst. Kunstsamlingen er nå på ca 900 verk og består av ulike kunstarter og dáiddaduodji. Gjennom Sametingets innkjøpsordning for samtidskunst og dáiddaduodji er det innkjøpt 23 verk, og gjennom RDMs innkjøpsordning med Kulturdepartementets bevilgning er det innkjøpt 23 verk.

2.1.5 Privat arkiv

RDM har få privatarkiv i sine samlinger, blant annet på RDM-Kokelv sjøsamiske museum, RDM-De Samiske Samlinger og RDM-Porsanger museum.

2.1.6 Øvrig innenfor samlinger

I tillegg til samlingene forvalter RDM kulturminneregistreringer, intervjuer, film, musikk, bøker og dokumenter, samt kopier av innlånte gjenstander. I 2010 er det foretatt en foto- og filmdokumentasjon om synging av kvinnepesk. Det er også foretatt intervju og fotografering om revitalisering av Porsanger-kofta, og om synging av Porsanger herrekofta og manns- og kvinnelue.

2.1.7 Gaver/donasjoner/tilvekst samlinger

RDM-Porsanger Museum er det påbegynt en mer aktiv samling og innkjøp av draktmateriale fra Porsangerområdet. Museet har kjøpt inn en komplett dame- og herrekofta i Porsangermodell. I

forbindelse med innkjøpet er det også foretatt dokumentasjon i form av intervjuer og bilder. En sávžžanáh dorka (saueskinnsdork) er under utarbeidelse, samt to barnekofter. Sølv til barnekoftene er innkjøpt i 2010.

Gaver RDM-PM:

- Vevstol, Randi S. Tharladsen (Lakselv)
- Plakat fra gjenreisningstiden, Roger Albrigsten, Lakselv
- Tysk Luftwaffe-kaffekopp med tallerken, Anders Henriksen, Karasjok
- Sámi skuvlahistorjá 4. (Lund, Boine, Johansen, Rasmussen 2010: Sámi skuvlahistorjá 4. Artihkkalat ja muitut skuvlaeallimis Sámis. En motytelse mot at RDM-PM lånte ut bilder til boken.

RDM-Kokelv sjøsamiske museum mottok i 2010 i alt 5 gaver:

- Tohjulstraktor med henger, slåmaskin, deleliste for motorklipper, deleliste for motoren av merket Mag. Giver: Otto og Sverre Svendsen, Kokelv.
- Slåmaskin for hest. Giver: Otto og Sverre Svendsen, Kokelv.
- Arbeidsklær/hverdagsklær; bukse og jakke. Giver: Otto og Sverre Svendsen, Kokelv. Alle gjenstandene har tilhørt deres morfar, Jon Aslaksen, Kokelv
- To borhammere " Holman" og "Ingersold" fra Statens vegvesen. Brukt under bygging av veg til Havøysund, 1984-1988. Giver: Ole Johan Nikodemussen, Kokelv.

RDM-Kautokeino bygdetun mottok disse gaver i 2010:

Alle disse gjenstander er etter Sigrid Høydal og gitt av hennes niese Una Høydal, Notodden:

- 1 sølv/emalje brosjé med reinsdyr og pulk som motiv
- 1 smykke/brosjé med rød plastramme og reinsdyrbein med utskjært reinsdyr
- 1 halssmykke med skinnsnor med miniatyr runeemme i tre som anheng
- 1 par guretgåpmagat/snøreskaller
- 2 kvinneluer i Kautokeinomodell
- 1 jentedukke med Kautokeinkofte (ca 15 cm)
- 1 kaffepose av sisti/reinskinn
- 1 lærbelte for gutt i fargene rødt, blå og hvit og
- 1 par skallebånddusker i Kautokeino-modell i fargene rød, gul, hvit og blå. Giver: Inga Kristine Ragnhild J. Eira Kemi, Kautokeino

RDM-De Samiske Samlinger hadde en tilvekst på 14 gjenstander i 2010.

Gaver RDM-SVD:

- 2 eabbára/tiner, gave fra Jon Ole Anderen, Karasjok
- 20 foto av torvgamme i Báhkkieljokdalen, gave fra Aage Hegge, Karasjok
- Foto av bjørn, gave fra Ann Inger Simonsen, Karasjok

Til RDM-SVDs musikkksamling ble det innkjøpt 10 CD med samisk musikk/joik/korsang.

RDM-SVD – Fagenhet for kunst

12 fotografier donert av Gjert Rognli reg. 1/20. Illustrasjoner fra boka *Joik i den gamle samiske religionen*.

2.1.8 Utlån fra samlinger/deponering/tilbakeføring av gjenstander

Kulturhistoriske samlinger

RDM-De Samiske Samlinger har gjenstander til langtidsutlån ved Gjenreisningsmuseet i Hammerfest, Árran i Drag Tysfjord, Varanger Samiske museum i Nesseby, Alta Museum, Tana Museum og Stabbursnes Naturhus og Museum i Porsanger. I tillegg har RDM-SVD et presentasjonsmonter på hurtigruteskipet M/S Kong Harald.

Et østsamisk skjærebrett, som er vært deponert på RDM-SVD, ble i 2010 tilbakelevert til Norsk Folkemuseum i forbindelse med oppbygging av utstilling på Østsamisk museum i Neiden i Sør-Varanger. I samme sak gjenstår tilbakelevering av ytterligere gjenstander.

Kunst

I forbindelse med gjennomføring av kunstprosjektet *Beeing A Part*, lånte RDM-SVD ut 12 verk fra kunstsamlingen. Samisk kunstnersenter i Karasjok fikk lånt 7 verk fra kunstsamlingen.

2.1.9 Innsamling

RDM har enda ikke utarbeidet en helhetlig innsamlingsplan/strategi. En innsamlingsstrategi med samlingsplan vil bli utarbeidet gjennom videreføring av prosjektet Samlingsforvaltning som utføres i regi av Samisk museumsnettverk.

2.1.10 Bevaring

Bevaringsforholdene er ikke helt optimale på noen av RDMs lokaliteter. Her henvises i tillegg til kap. 5.1 her.

RDM-KSM har dårlige bevaringsforhold i Nillagården. Båtene er midlertidig lagret i en privat garasje. Byggesaken for nytt naust som skal romme båtsamlingen er godkjent. Byggingen starter i 2011. Behov for utbedring av bevaringsforholdene er ekstremt stort.

RDM-PM oppbevarer gjenstandene i utstillingen og øvrige gjenstander i skolebygningen i Skoganvårre. Der finnes ikke et ordentlig magasin med akseptable klimaforhold. Behovet for egnede magasinrom er stort.

RDM-SVD

Gjenstandene finnes i utstillingene og i magasin. Lys- og klimaforholdene i utstillingen er tilfredsstillende, men ikke optimale. Det er kun her det er et kjølerom, men den preges av plassmangel. Tilvekst i kunstsamlingen har medført plassmangel for kulturhistoriske gjenstander, i både magasin og utstillinger.

RDM-GG

Bevaringsforholdene kan sies å være tilfredsstillende. Ikke klimastyrt magasin. Gjenstander oppbevares i utstilling og i magasin. Magasin er overfylt og det er behov for opprydding i gjenstandssamlingen. Utvidelse av både utstillingsarealer og magasin må vurderes innen en 10-års periode.

2.1.11 Konservering

To gjenstander er konserverert i 2010. Ny avtrekkskap er installert, delfinansiert av Sametinget.

2.2 Dokumentasjon

Dokumentasjon og registrering er en av hovedoppgavene til RDMs ansatte. RDMs faglige virksomhet er organisert i fagenheter; Fagenhet for bevaring, Fagenhet for kultur, historie og samtid og Fagenhet for kunst. Arbeidet i fagenhetene danner basisfunksjonene i den museale virksomheten. En viktig del

i virksomheten er registrerings- og dokumentasjons-arbeid. Mye av dette arbeidet ligger man i etterkant med pga. ressurs- og bemanningssituasjonen. Registreringsarbeidet er utsatt til databasen Primus fungerer med nordsamisk. Konserverings- og prepareringsarbeidet er noe redusert da RDMs objektkonservator har vært involvert i Arbeidietuprosjektet om tradisjonelle samiske bevarings- og behandlingsmetoder, samt har hatt 60 % studiepermisjon fra september 2010.

For øvrig anvendes flere av RDMs ansatte som allsidige ressurspersoner og de har hatt ulike roller i alle utstillingsprosjekter, bevaring- og konserveringsprosjekter og i kulturhistoriske prosjekter.

Når gjenstander blir kjøpt inn eller fås som gaver/donasjoner foretas tilleggsdokumentasjon om gjenstandene. Gjenstandsdokumentasjon er en del av registreringsarbeidet som utføres ved alle lokaliteter.

Det er fortatt en foto- og filmdokumentasjon om syng av kvinnesk i 2010. Det er også foretatt intervju og fotografering om revitalisering av Porsanger-kofta, og om syng av Porsanger herrekofta og manns- og kvinnelue.

2.2.1 Primus – digital registrering

Arbeidet med å få databasen PRIMUS til å fungere med nordsamiske tegn (tegnsett) ble påbegynt allerede i 2008. På grunn av manglende personellressurser har det tatt lang tid å få igangsatt arbeidet og utført nødvendige operasjoner for å kartlegge hva som må gjøres for å få et fungerende nordsamisk tegnsett til Primus. RDM-GG og RDM-PMs konservatorer og RDM-SVDs seniorkonsulent har deltatt i arbeidet med utprøving av en Primus testversjon inklusiv søkerlister. Feltord i Primus er oversatt til nordsamisk. RDM-SVDs gjenstandskategorier på samisk fra 1990-2002 er konvertert til Exell-lisiten Outline of Cultural Materials, og er oversendt til KulturIT. Korrektur av nordsamiske oversatte feltord og videre utprøving gjenstår.

RDM har prioritert Primus-arbeidet i 2010 til fordel for nyregistrering av eksisterende gjenstander. Konservator på RDM-GG har lagt inn grunndata med bilde for 494 gjenstander i Primus i demoformat. Samtidig er det utarbeidet ordliste og manøvreringsliste på samisk for Primus for ca 2000 manøvreringsformler.

RDM regner med å ta i bruk Primus i 2011 på alle sine lokaliteter.

2.3 Prosjekter

2.3.1 Avsluttede prosjekter

Sikringsplan

Det er utarbeidet en sikringsplan for RDMs lokaliteter som vedrører bygg, anlegg og gjenstander. En mer utfyllende plan ferdigstilles i løpet av 2011-2012, og spesielt i forbindelse med pågående byggeprosjekter.

Torvgammeprosjekt

Torvgammeprosjektet på RDM-GG, som Sametinget bevilget midler til i 2009, ble ferdigstilt høsten 2010. Tre torvgammer ble ferdigstilt, og deler av skigarden. Dokumentasjon av prosjektet er gjort med tekst, bilder og film. Prosjektfilmen *“Torvgammebygging på tradisjonelt vis – Darfegoahtehuksen dološ vuogi mielde”* på 32 min, og engelsk versjon, *“Turfhut building in sami traditinal way”* på 10 minutter er ferdigstilt i 2010. Den engelske versjonen er vist på Biologisk Mangfold konferansen i Montreal i Canada, og flere filmfestivaler i de nordiske land.

Roddines-prosjektet

RDM-PM har i samarbeid med Stabburnes Naturhus og Museum og Statens Naturoppsyn utført en arkeologisk kartlegging i Roddenes naturforvaltningsområde i Porsanger. Porsanger kommune bidro med kartmateriale og GPS-målingene. Arkeolog Anne Tømmervåg har gjennomført selve feltarbeidet og ferdigstiller prosjektrapporten i 2011. Konservator på RDM-PM deltok også i prosjektarbeidets administrative og praktiske del. Finansierte av Sametinget og RDM.

Gierdu – kunstutstilling

Vandreutstillingsprosjektet Gierdu, som var et samarbeid mellom RDM og SKINN ble avsluttet foreløpig med siste utstilling på RDM-De Samiske Samlinger i desember 2010. Vandrestillingen Gierdu har i 2010 vært på disse steder: Rana kunstforening, Hamarøy kommune, Narvik kunstforening, Kunstforeninga ETS, Tromsø kunstforening, Harstad kunstforening, Bodø kunstforening og RDM-SVD.

Utstillingen Gierdu er også etablert som en nettutstilling på RDMs nettsider. Det arbeides med å tilby utstillingen til andre land.

2.3.2 Pågående prosjekter**Samlingsforvaltning**

Ansatte på Fagenhet for bevaring og Fagenhet for kultur, historie og samtid ved RDM-SVD, RDM-KSM og RDM-PM har deltatt i prosjektet Samlingsforvaltning i regi av Samisk museumsnettverk. Dette er nettverkets første prosjekt og retningslinjer for samlingsforvaltningsarbeidet ferdigstilles i 2011. Til prosjektet er Barbara deHaan engasjert som veileder. Flere av RDMs ansatte er mer eller mindre engasjert i dette prosjektet.

Árbediehtu - Skinnprosjekt

Som partner i Sami Allaskuvlas pilotprosjekt Árbediehtu – Tradisjonell kunnskap har RDM et pågående prosjekt om samiske skinnberedningsteknikker og bevaringsforhold. Del av prosjektet er også deltakelse i hovedprosjektets aktiviteter som logging, filming, dialog, rapporteringer og oppfølging. RDMs skinnprosjekt gjennomføres via filming og intervjuer, og sluttrapport innleveres i 2011. Prosjektet er finansiert av Sametinget og RDM.

Restaurering Nillagården

Sametinget innvilget i 2008 tilskudd til restaurering av bygninger og gjerdeanlegg på Nillagården. Finnmark Fylkeskommune innvilget i april 2009 tilskudd til samme prosjekt. Utsatt konverteringsfrist til november 2011. Arbeidet blir gjenopptatt våren 2011.

Tradisjonell sjøsamisk kunnskap

Sametinget innvilget i april 2009 tilskudd til dokumentasjon av tradisjonell sjøsamisk kunnskap knyttet til fiske og fangst, som et fellesprosjekt mellom RDM Kokelv sjøsamiske museum og Sjøsamisk kompetansesenter, Indre Billefjord. Dokumentasjonen foregår ved intervju, filming og fotografering.

Kvinner i reindrifta – et utstillingsprosjekt

Det er igangsatt et samarbeid med fotograf Ingela Isaksson om å utarbeide et formidlingsopplegg om reindriftkvinner liv fra 1960-tallet til år 2010. I 2010 ble prosjektet fullfinansiert med støtte fra Sametinget, ABM-u, Kjærringløftet og Reindriftens utviklingsfond. Påbegynnes i 2011 og ferdigstilles i 2012.

Mangfold og kultur i Sápmi

Arbeidet med et større samtidokumentasjonsprosjekt, "*Mangfold og kultur i Sápmi*", er igangsatt, og dette prosjektets resultater/materiale er tenkt knyttet til fornyelse av basisutstillingen på RDM-SVD. Prosjektets hovedinnhold er identitet og mangfold i det samiske samfunnet. Prosjektet ble

oppstartet høsten 2010, og ferdigstilles med en norsk/samisk- og en russiskspråklig versjon i 2011. Til prosjektet er det også bevilget kr. 170.000,- til bokutgivelse av det innsamlede materialet. Bidragsytere til hele prosjektet er Forbruker-, administrasjons- og kirke departementet, Norsk Kulturåd, ABM-u, Barentssekretariatet, Sparebank2 Nord-Norge og Sametinget.

Dokumentasjonssenter Masi

En kartleggingsprosjekt for avklaring av muligheter for å etablere et dokumentasjonssenter til Masi. Dokumentasjonssenterets hovedinnhold er knyttet til saken om utbygging av Alta-Kautokeino vassdraget. Oppdragsprosjekt fra Sametinget. Ferdigstilles i 2011.

2.3.3 Planlagte prosjekter

Felles løft for Finnmarkshistorien

Et digitaliserings-, innsamlings-, formidlings- og forskningsprosjekt. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom de 5 konsoliderte museumsenhetene i Finnmark.

2.4 Forskning

RDM har per i dag ingen rene forskningsprosjekt.

2.5 Formidling

Formidling og markedsføring av RDMs tilbud og tjenester utføres løpende på hvert enkelt enhet gjennom året. Guiding og formidling er et av hovedbeskjeftigelsene til RDMs fagansatte, i tillegg til ytelse av fagservice gjennom direkte kontakt med private personer, organisasjoner, institusjoner og statlige myndigheter.

Elever og studenter i RDMs geografiske virksomhetsområde er en hovedgruppe publikum som det ytes mye tid til og oppmerksomhet mot, samt service både gjennom fysisk besøk og via telefon og epost.

2.5.1 Utstillinger

2.5.1.1 Basisutstillinger

RDM Kokelv sjøsamiske museum har fast kulturhistorisk utstilling i bygningene tilhørende Nillagården. *RDM-Porsanger museum* har sin basisutstilling, som er en krigs- og kulturhistorisk utstilling i den gamle skolebygningen i Skoganvårre. *RDM-Kautokeino bygdetun* har sin kulturhistoriske basisutstilling i museumsbygget i Kautokeino. *RDM-De Samiske Samlinger* har sin kulturhistoriske basisutstilling i museumsbygget i Karasjok.

RDMs fagenhet for kunst har ingen basisutstillinger i kunst pga manglende egnede lokaler på RDM-SVD. Temporære kunstutstillinger, både egne og eksterne, settes opp i RDM-SVDs *Iver Jåks sal*.

2.5.1.2 Vandreutstillinger/temporære utstillinger

RDM-De Samiske Samlinger

Kunst

- Giđđačájáhus – Vårutstilling 2010 i februar.
- Ođđa dáiddačájáhus /Ny kunstutstilling – sommer/juli
- “Mosi mosi, Máze!” Kunstutstilling av Akiko Fukushige, september
- Hommage á Iver Jåks. Samarbeidsprosjekt mellom Saviomuseet, NNKS, SDG og RDM.

- GIERDU-bevegelser i samisk kunstverden. Samarbeidsprosjekt mellom RDM og SKINN

Øvrig

- RDM-SVD: Ungdommens kulturmønstring Finnmark. Kunstutstilling. April.
- RDM-SVD: Utstilling av Anders Poulsons runeemme for duodjistudenter. Mars.
- RDM-SVD: DSF-bilder (Bilder fra Den Samiske Folkehøgskolen i Karasjok)
- RDM-SVD: Karasjok anno 1960 – utstilling om 1960-talls interiør i samiske hjem.
- RDM-SVD: Nordlyset - Multimedia visning

Duodjiutstillingen til Jon Ole Andersen er sendt til Nord-Troms Museum.

RDM-Kokelv sjøsamiske museum

I det årlige arrangementet "Mørketidsuka" i Kokelv, viste museet fotoutstillingen "*Du skal ikke leite lenge før komagtuppan stikk fram*" på grendehuset i Kokelv. Utstillingen var i regi av Álttá Sámi Giellaguovddáš i samarbeid med Høgskolen i Finnmark, støttet av Sametinget.

2.5.1.3 Internett og hjemmesider

En felles hjemmeside for RDM ble etablert i 2009. Dette har forenklet formidlingen og markedsføringen av RDM. RDM har som mål å styrke formidlingen gjennom sine websider sterke i årene fremover.

RDM-PMs konservator utarbeidet i samarbeid med Svein Ingebrigtsen på Stabbursnes Naturhus og Museum en felles undervisningsopplegg om arkeologi som er presentert på Stabbursnes Naturhus og Museums nettsider.

2.5.1.4 Markedsføring

Felles brosjyre for RDMs fire enheter, samt 11 postkort med RDMs navn og logo er trykket. Markedsføring av RDMs enheter foregår også via reiselivskataloger i Finnmark, Hurtigrutemagasinet og Kartbok for Norge (Map Media Europa AS), samt via internett, blant annet på sidene til Venture Norway. RDMs fire museumslokaliteter presenteres på kart, som viktige destinasjoner, "point of interest", med praktisk kontaktinformasjon. I tillegg markedsføres RDM og RDMs enheter i ulike aviser og magasiner ved utstillinger, arrangementer og øvrige aktiviteter.

2.5.2 Omvisninger/foredrag/arrangementer/aktiviteter/undervisning

- Gemensam foredrag med objektkonservator Anne May Olli "Repatriation – political will and museums facilities" i Museums and Restitution-Conference at the University of Manchester 8th - 9th July, 2010. Manchester, England. Foredraget publiseres som en artikkel i konferensrapporten.
- På vei mot et samisk kunstmuseum. Seminar på Arkitekturmuseet i Oslo. Iver Jåks: En internasjonal kunstner fra Nattvann. Oktober. RDM-Fagenhet kunst.
- Bevegelser i samisk kunstverden. Bodø kunstforening. Oktober. RDM-Fagenhet kunst.
- Om samisk kunstmuseum. Seminar i Tromsø kunstforening. Kuratering av samisk kunst. September. RDM-Fagenhet kunst.
- Utfordringer i samisk museumssektor. Innlegg på Samisk museumslags konferanse om Fremtidens samiske museum. Trondheim. September. Museumsleder.
- Befaring og guidet tur gjennom Lasarettmoen kulturområde, Skoganvarre. Alle RDMs ansatte. September.
- Tradisjonell dyrking og høsting av jordet som tilhører Nillagården, som del av et levende museum. RDM-KSM.

- Undervisning og omvisning for Samisk høyskolens duodjistudenter. Februar. Fagenhet kunst.
- Omvisning for Arbeiderpartiets gruppe i Karasjok og Porsanger, samt partisekretær Raymond Johansen.
- Omvisning og guiding for masterstudenter i urfolksstudiet ved Univ. Tromsø. September. Fagenhet kunst.
- Omvisning og guiding for studenter fra Human Right Practice ved Univ. Göteborg, London og Tromsø. September. Fagenhet knst.
- Kunstakademiet i Tromsø. Oktoberb. Fagenhet kunst.
- Omvisning for Samhøllsbyggnadskontoret, Kulturförvaltningen og Umeå Sameförening. Desember. Fagenhet kunst.
- Representanter fra prosjekt "Ny reiselivssatsing i Porsanger" RDM-PM, Skoganvarre. August.

Omvisninger og guiding er for øvrig en service RDMs ansatte fortløpende og ved behov utfører gjennom hele året. RDM-PMs konservator har hatt omvisning og guiding av finsktalende besøkende og skoleklasser på RDM-SVD.

2.5.3 Kurs/ møter/seminar/konferanser

- Museums and Restitution konferanse i Manchester, England . Juli. RDM-PM og Objektkonserv.
- Primus-workshop, Gardemoen. Mai
- Primus-grunnkurs, Gardemoen. September
- Primus-workshop i Karasjok. Desember
- Workshop for reiselivsnæringen arrangert av prosjekt "Ny reiselivssatsing i Porsanger", Banak leir i Lakselv. August. RDM-PM
- Barentssekretariatet, Informationsmøte på Sametinget, Karasjok. Oktober.
- Samisk forskning i dag. Seminar i Diehtosiida, Kautokeino. November.
- Samisk grundkurs, 5 timer/uke, offisiell språkeksamen grunnnivå . Februar-April.
- Samisk videregående kurs, 5 timer/uke. August-Desember.
- Folkemøte med presentasjon av skisseprosjektet til nytt museums-/flerbruksbygg i Kokelv. Mars.
- Møter om samlokalisering av RDM-PM og Stabbursnes Naturhus og Museum. Juni-Oktober.
- Møter internt og med Statsbygg vedrørende brukervedvirkning i forbindelse med forprosjektering av Samisk kunstmuseum. Hele året.
- Workshop, Case-Story. Arbediehtuprojekt. Mars. Fagenhet bevaring
- Seminar i Árbiediehtuprojektet. Kautokeino. Juni. Fagenhet bevaring
- Informasjonsmøte i Oslo vedrørende masterstudier i konservering. Fagenhet bevaring. April.
- Samisk museumsnettverkssamling, Tromsø. Mai.
- Møter om ny Museumsstrategi for museene i Finnmark, i regi av Finnmark fylkeskommune.
- Forskningskonferanse på Nasjonalmuseet. Ungdom og samtidskunst – forskning på formidling i kunstmuseer. Fagenhet kunst. Juni.
- Jokkmokkfestivalen og Margaritinskaya, Festival i Arkhagelsk. Sametingets innkjøpsordning. Innkjøpskomiteen. Fagenhet kunst.
- Formidlingsseminar på Nasjonalmuseet. De aller minste – formidlingsseminar med fokus på barn fra 3 til 10 år. Fagenhet kunst. Juni.
- Åpning av Varanger gruver og utstillingen til Bente Geving, Down under, up north, Kirkenes. August.
- Møte med Nina Høyem om Den Nordnorske Kunstneravtalen. Fagenhet kunst.
- Sámi Dáiddačehpiid Searvis 30 års jubileum. Utstilling Being a part. Fagenhet kunst.
- Deltakelse i Nettverk kunstmuseum. Oslo. November. Fagenhet kunst.
- Auksjon i Tromsø kunstforening og Galleri Embla, Vågnes. Fagenhet kunst.
- Sikringskurs. Bergen. Juni. Leder og vaktmester.

- ABM-u seminar: Medvirkning i arkiv, bibliotek og museum. Oslo, mars. RDM-KSM
- Arkivseminar. Nettverksamling. Lakselv. Mai. RDM-KSM
- Kurs: Storebrands kundeskole om pensjonsforsikringer. Harstad. September.
- Det nasjonale museumsrådet (Årsmøte Norges Museumsforbund), Trondheim. September.
- Kunstnettmøte i regi av SKINN. Bodø. August. Museumsleder.
- Møter og samlinger i forbindelse med arbeidet med PRIMUS. Karasjok.
- Møter om utvikling av arrangementet *Soigosat* på RDM-SVD med Kulturskolen i Karasjok.
- "More than just Bones"- Nasjonalt utvalg for vurdering av forskning ved bruk av menneskelige levninger, Forskningsetiske komiteer, Riksantikvaren Oslo, Oktober, RDM-PM
- Sametingets internseminar om arkeologisk feltarbeid i sommaren 2010, Jergul Asttu, Karasjok. RDM-PM

Øvrig

I tillegg har verneombud Anders Henriksen, hovedtillitsvalgt Berit Åse Johnsen, ansattes representant i styret hhv Anne May Olli og Inga Margrethe deltatt på ulike seminar, kurs og møter inklusiv RDMs styremøter gjennom hele 2010.

2.5.4 Publikasjoner

Artikkel "*På vei mot et samisk kunstmuseum*" i OTTAR – Samisk kunst. 4 – 2010.

2.5.5 Faglig samarbeid, nettverk og bistand

Faglig samarbeid

RDM-PMs konservator utarbeidet i samarbeid med Svein Ingebrigtsen på Stabbursnes Naturhus og Museum en felles undervisningsopplegg om arkeologi som er presentert på Stabbursnes Naturhus og Museums nettsider.

RDM-PM arrangerte i samarbeid Stabbursnes Naturhus og Museum et seminar om "Krigsminner i Finnmark". Foredrag av Arvid Pet om opplevelser etter at boka "Fortiet fortid" ble publisert, Marion Palmer om sin bok "Bare kirka sto igjen", Dagny Larsen om sin opplevelse som huleboer i Porsanger 1944-45 - og markeringen i 1995 og Roger Albrigtsen om sitt prosjekt Krigshistorisk Landskap-Minnene lever.

Nettverk for privatarkiv i Finnmark i regi av Statsarkivet i Tromsø i samarbeid med Samisk Arkiv og Finnmark fylkesbibliotek

Utførsel av samiske kulturminner

RDM er vedtaksinstitusjon i forbindelse med utførsel av samiske kulturminner og samisk kunst i henhold til § 23 i Lov om Kulturminner av 1979, forvaltet av Kulturdepartementet. RDM har bidratt i arbeidet med endringen av § 23. Det er ikke mottatt søknader om utførsel i 2010.

Samisk museumsnettverk

RDM er tillagt ansvaret som nettverkskoordinator for nasjonalt samisk museumsnettverk. Gjennom arbeidet i nettverket skal det faglige arbeidet ved de samiske museene samordnes og styrkes. Arbeidet ble påbegynt i slutten av 2007. Arbeidet med samlingsforvaltning som er nettverkets første fellesprosjekt, er igangsatt. Det er mottatt tilskudd fra ABM-u og Sametinget til prosjektet. Samlingsforvalter Barbara deHaan er engasjert som veileder. Det er opprettet en egen webside for nettverket på RDMs web-domene. I tillegg til seniorkonsulent Berit Åse Johnsen, som koordinator og kontaktperson, er også RDM-KSM, RDM-PM og enkelte ansatte på RDM-SVD engasjert i prosjektet. RDM har arrangert 2 seminarer for nettverket i 2010.

2.5.6 Besøkende/publikum

Det totale antall besøkende for RDM-lokalitetene/museene har vært:

<i>RDM-Porsanger museum:</i>	97, herav 67 betalende, 11 barn
<i>RDM-Kokelv sjøsamiske museum:</i>	282 personer; 76 barn, 206 voksne, hvorav 188 norske og 18 utenlandske besøkende. 21 ikke-betalende
<i>RDM-Kautokeino bygdetun:</i>	1159 besøkende, herav 621 betalende, 6 grupper og 12 skoleklasser
<i>RDM-De Samiske Samlinger:</i>	7070, herav 5036 betalende, 923 barn, grupper

Besøk totalt: 8608. Av disse var det ca 2000 norske, 5255 utenlandske, 757 elever og 651 ikke-betalende (gjester). Dette er inkludert besøkende på utstillingsåpninger.

Spesielle besøk

- Besøk av Norges kronprins Haakon og kronprinsesse Mette Marit i forbindelse med feiring av Samenes nasjonaldag 6. Februar i Karasjok.
- Besøk av Raymond Johansen, Arbeiderpartiets partisekretær, Sametingsperesident Egil Olli, styreleder Kåre Olli, gruppeleder for Arbeiderpartiets Sametingsgruppe Willy Ørnebakk m/fler. 5. Juli.
- Besøk av en delegasjon fra Utenriksdepartementet i Norge. August.
- Besøk av en delegasjon bestående av Sametingets gjester fra Guatemala. Oktober.

3. Organisasjon for 2010

3.1 Organisasjonsform

RiddoDuottarMuseat er etablert som en privat stiftelse, med organisasjonsnummer 989 999 192. Stifterne er Kautokeino og Porsanger kommuner, Stiftelsen De Samiske Samlinger og Stiftelsen Kokelv sjøsamiske museum.

3.2 RDMs styre og funksjonstid

RDMs øverste organ er styret. RDMs styre består av 5 valgte representanter og er sammensatt på følgende måte:

- 2 representanter valgt av Sametinget
- 2 representanter valgt av eierne
- 1 representant valgt av ansatte

Sametinget utnevner leder. Alle representantene har personlige vararepresentanter. Styret har bestått av følgende personer i 2010:

Periode: 01.07.2006 – 30.06.2010:

Oppnevnt av Sametinget:

Styreleder: Liv Østmo

Styremedlem: Ingar Eira

Pers. varamedlem: Sire Fors Grønmo

Personlig varamedlem: Ole Johan Nikodemussen

Oppnevnt av eierstiftelsene og kommunene:

Nestleder: Kåre Olli

Styremedlem: Reidar Erke

Pers. varamedlem: Irene Persen

Personlig varamedlem: Kirsten Karen Bals

Styremedlem/Ansattesrepresent.: Anne May Olli
 Pers. varam.: Inga Margrethe Vars, 01.01 -01.11.
 Pers. varam.: Alf-Isak Keskitalo, 01.11-31.12.

Periode: 01.07.2010 – 31.12.2014:

Oppnevnt av Sametinget:

Styreleder: Kåre Olli Pers. varamedlem: Irene Persen
 Nestleder: Anne Marie Gaino Personlig varamedlem: Reidar Erke

Oppnevnt av eierstiftelsene og kommunene:

Styremedlem: Ingar Eira Pers. varamedlem: Edmund Henriksen
 Styremedlem: Ragnhild L. Nystad Personlig varamedlem: Nils Anders Bieska

Styremedlem/Ansattesrepresent.: Inga Margrethe Vars
 Pers. varam.: Irene P. Snarby, 01.07 -31.12.10

Styret har i 2010 avholdt fire styremøter. Styret har behandlet 37 saker, herav blant annet Personalpolitisk plan for RDM, Finnmark fylkeskommunens strategiplan for museer , evaluering av konsolideringen og utbyggingsprosjekter for RDM-KSM og RDM-PM.

Dialogmøter

RDM har hatt dialog med eierne i arbeidet med evalueringen av konsolideringen.

Språk

RDM har vedtektsført samisk som førstespråk i organisasjonen. Dette krever opplæring av personalet i samisk muntlig og skriftlig. Som privat stiftelse faller RDM utenfor Sametingets regler for tildeling av språkmidler. For å følge opp RDMs styrets vedtak, må RDM prioritere av interne driftsmidler til språkopplæring for enkelte ansatte. I 2010 har konservator på RDM-PM fått permisjon til å følge språkopplæring i mellomnivå via nett. Språksituasjonen mht til skriftlig kompetanse er svak i organisasjonen og kompetansehevingen innen språk må prioriteres hardt de neste årene.

3.3 Ansatte og stillinger

Administrasjon

Museumsleder: Kåren Elle Gaup, fast 100 % stilling
 Informasjonskonsulent : Anders Henriksen RDM-SVD, fast 100 % stilling
 Førstesekretær: Inga Margrethe Vars, RDM-SVD, fast 100 % stilling
 Økonomikonsulent: Ann Inger Simonsen, RDM-SVD, fast 50 % stilling fom 01.10.10
 Sekretær: Anne Lise Johnsen, RDM-SVD, engasjement 01.01.- 31.12.10
 Renholder: Terje Henriksen Joks RDM-SVD – fast 60 % stilling
 Driftstekniker: Aage Hegge, RDM-SVD, 80 % stilling, engasjement

Fagenhet for samtid, kultur og historie

Konservator: Eeva-Kristiina Harlin, RDM-PM, 75/80 %, fast stilling
 Konservator 1 NMF: Alf Isak Keskitalo, RDM-GG, 6 t/dg, fast 100 % stilling
 Førstekonsulent: Elin Mathisen RDM-KSM, fast 100 % stilling
 Fagkonsulent/Seniorkonsul.: Berit Åse Johnsen RDM-SVD, fast 100 % stilling

RDM-PMs konservator har hatt kontorsted på RDM-SVD 4 dager/uke og 1 dag på RDM-PM i Stabbursnes.

Fagenhet for kunst

Konservator i kunst: Irene P. Snarby, RDM-SVD, fast 100 % stilling

Fagenhet for bevaring

Objektkonservator: Anne May Olli, RDM-SVD, fast 100 % stilling

Annet

Personalet har avholdt 2 personalmøter (SVD) i tillegg til arbeidsmøter om pågående prosjekter. En ekskursjon til Lasarettmoen i Skoganvårre for alle ansatte. Bedriftshelsetjenesten, Finnmark Bedriftshelse i Alta, har tatt helsekontroll på 3 ansatte og oppfølging av inneklimate kartleggingen på RDM-SVD i 2010.

Internseminar for alle RDMs ansatte skulle avholdes i Tallin i Estland i desember 2010, hvor oppstart av arbeidet med interne rutiner og retningslinjer (kvalitetsikringsplan) var på agendaen. Turen ble avlyst pga flystreik i Finland.

En ordning med IDF (Informasjon-Drøfting-Forhandling) er etablert og avholdes spesielt i forkant av RDMs styremøter. Seniorrådgiver Berit Åse Johnsen har vært hovedtillitsvalgt og formidlingskonsulent Anders Henriksen som verneombud.

3.4 Antall midlertidige ansatte /sommeransatte

Prosjektansatt

Länsman, Biret Rávdná Prosjektstilling - 80 % stilling 01.03.- 31.12.10

Guider sommersesongen 2010:

Sommeransatte er engasjert i perioden uke 24 til uke 32.

Fred-Rene Ø. Buljo, RDM-GG
Susanne Vars Buljo, RDM-GG
Joakim Andre Johansen, RDM-GG

Ida Johansen, RDM-KSM
Andreas Holtung, RDM-KSM

Philip H.-Zonnekein, RDM-SVD
Anne Margit Guttorm, RDM-SVD
Malene Eriksen, RDM-SVD
Maren Inga Baer, RDM-SVD

Staffan Bengtsson, RDM-PM

3.5 Likestilling

RDMs styre har 3 kvinner og 2 menn. Leder og nestledervervet innehas av hhv en mann og en kvinne, og en anser at likestilling i så måte er ivaretatt. Likestilling mht RDMs ansatte kunne vært bedre, og RDM prøver å opprettholde en jevn kjønnsfordeling gjennom ansettelse i nye stillinger og engasjementstillinger.

3.6 Verv – RDMs ansatte

- Ansattrepresentant 01.08.08-30.06.10, objektkonservator Anne M. Olli
- Ansattesrepresentant fom 01.07.10.-, Inga Margrethe Vars
- Samisk Museumslags valgkomite leder for valg 2010, objektkonservator Anne M. Olli
- Samisk Museumslags representant i et utvalg opprettet av Sametinget vedr. tilbakelevering av samiske gjenstander fra Norsk Folkemuseum til samiske museer, gjelder for år 2011. Objektkonservator Anne M. Olli

- Fast medlem og sekretær for Sametingets innkjøpsordning for samtidskunst og dáiddaduodji, konservator kunst, Irene P. Snarby
- Medlemmer i innkjøpskomiteen for kunst og dáiddaduoji (midler fra Kulturdepartementet), konservator kunst Irene Snarby, seniorkonsulent Berit Åse Johnsen og museumsleder.
- SKINNs valgkomite, konservator Irene P. Snarby
- Arbeidsgruppen for Unescos konvensjon om vern av immateriell kultur, utnevnt av ABM-u, Museumsleder

3.7 HMS-planer

RDM-SVDs tidligere HMS planer foreligger, med skal oppdateres og ny HMS-plan skal utarbeides for alle RDMs enheter i 2011-2012.

3.8 Kompetanseheving/fagutvikling

- *Om kunst og kulturformidling*. 30 sp, Universitetet i Tromsø. Konservator Irene P. Snarby
- Nordsamisk språkstudie på mellomnivå, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Finland, konservator Eeva-Kristiina Harlin
- Kurs i oppmåling og dokumentasjon av kulturhistoriske båter, Fredrikstad, fagkonsulent Elin Mathisen
- Styrekurs, HSH, Oslo: Styreleder Kåre Olli, styremedlemmer Ingar Eira og Inga M. Vars
- Masterstudie i konservering – pestisider i musealt skinnmateriale. 01.09.10-31.12.12. Objektkonservator.
- Filmkurs i forbindelse med Árbiediehtuprojekt. Mai. Fagenhet bevaring.
- Videokurs for dokumentasjon av tradisjonell kunnskap. Tana. Juni. RDM-KSM

4. Økonomi

4.1 Revidert totalregnskap for 2010

RDMs regnskap 2010 inklusiv årsberetning. Innsendt Brønnøysundregistrene. Prosjektrettet finansiering for 2010 er inkludert i RDMs regnskap 2010.

5. Eiendommer og lokaler

5.1 Bygninger og eiendommer - tilstand

RDM Kokelv sjøsamiske museum består av våningshus, fjøs og stabbur, samt en tredjedel av et fellesnaust i fjæra. Samtlige bygg er vedlikeholdt, men bærer preg av elde og slitasje. Finnmark fylkeskommune og Kokelv sjøsamiske museum har tinglyst vern- og vedlikeholdsavtale for bygningene på Nillagården. Lokalene i Nillagården har dårlige bevaringsforhold mht. klima. Tyverisikring er installert i 2010.

RDM-KSM har ingen bygning som holder kravene til museumsdrift. Grunnet uegnede lokaler for kontor og helårlig drift i Nillagården, leier RDM kontorlokale i et næringsbygg i Kokelv.

I 2010 er det foretatt noen utbedringer og bevaringsmessige sikringstiltak på Nillagården, og spesielt på fjøsbygningen. Resterende utbedringer foretaes i 2011.

RDM-De Samiske Samlingers bygg ble tatt i bruk i 1972 og er stort sett bra vedlikeholdt, men deler av bygget og anlegg tilfredsstillende ikke dagens myndighetskrav i forhold til inneklimatekniske installasjoner og bygningsmaterialer.

SVDs bygning er fra 1971, og bærer preg av det mht til isolering og valg av tekniske løsninger. Underetasjen er uten ventilasjon og gir følelse av fukt og dårlig inneklime, pga. vanninntregning. Det er manglende magasin- og lagerkapasitet, spesielt for større og motoriserte gjenstander. Eksisterende magasiner er trange og uhensiktsmessige. Kontorlokalene er dårlig isolerte og varmetapet er stort. Utstillingslokalene har ikke tilfredsstillende lyssetting og klima.

I 2010 er det utført en del reparasjoner på RDM-SVDs uteanlegg etter hærverk høsten 2010, blant annet på Jávrebainjárgahuset og torvgammen. For øvrig utført vedlikehold- og bevaringsmessige sikringstiltak i uteanlegget. Ny brannalarmsentral er installert i selve museumsbygningen.

RDM-Porsanger Museum har utstillingen sin i skolebygningen i Skoganvarre kostnadsfritt fra Porsanger kommune. Bygningen ble avhendet til Skoganvarre bygdela 01.09.09. Kontorlokaler leies på Stabburnes Naturhus og Museum i Stabburnes, hvor konservator har sitt arbeidsted. Kontorlokalet i Skoganvarre er ikke egnet for helårsdrift og derfor leies kontorlokale i Stabburnes, også pga fagmiljøet.

Porsanger Museum har en krigshistorisk utstilling i Skoganvarre. Denne tar for seg lokalbefolkningen i tiden før, under og etter krigen. I tillegg er det delutstilling om helbrederen Johan Kaaven, om skogen og tjærebrenning. Utstillingen vil bli fornyet ved eventuell flytting til nye lokaler og samlokalisering med Stabburnes Naturhus og Museum i Stabburnes i Porsanger.

Ingen endringer er gjort i utstillingen i 2010.

RDM-Kautokeino bygdetuns hovedbygning ble innviet i 1987. Da bygningen sto ferdig var arealene redusert med 2/4 pga. økonomien. Det resulterte i at bygget blant annet ikke har spise-/pauserom og garderobe for ansatte, møterom, lagerrom for arkivalier og større gjenstander og arbeidssted i tilknytning til magasinet. Utemuseet består av 2 eldre hus, 7 stabbur, 1 sauna, 1 fjøsbygning, 1luovvi, 1 høystakke.

I 2010 er gamlebyggingen (torvgammeprojektet) fullført med tilsåing. Dessuten er høystakken nykonstruert, og en del av skigarden ved parkeringsplassen og dammen er nykonstruert. I 2010 er også et lagerrom utstyrt med minikjøkken og kjøleskap for å gi ansatte et pauserom med plass til 2 ansatte.

Ingen av overnevnte museumsbygninger har optimale forhold, verken som utstillingslokaler og kontorlokaler. Kontorlokalene i Kautokeino, Karasjok og Kokelv har lav innetemperatur om vinteren som medfører høyt strømforbruk for å holde akseptabelt varmenivå. RDM-SVDs bygning har

5.2 Freda eller verneverdige bygninger

RDM har drift av totalt 36 ulike bygninger (gammer, stillaser, tømmerbygninger og stabbur) som tilhører det totale anlegget medregnet de tre museumsbyggene i Karasjok, Kautokeino og Kokelv.

RDM-SVD : Jávrebainjárga-anlegget

Elvesamegården, Jávrebainjárganlegget, er ett av få eksemplar av denne typen samiske elvegård, og den er i veldig bra komplett stand. Derfor er det viktig å ta godt vare på den. Til restaurering av fjøs ved RDM-SVD bevilget Sametinget kr. 169.000,- i 2010. Museet arbeider med fullfinansiering av prosjektet. Forøvrig er bygningene i tilfredsstillende tilstand takket være tilskudd til restaurering fra Sametinget opp gjennom årene. I påvente av fullfinansiering er restaureringsarbeidet utsatt til 2011-2012.

RDM-GG – to eldre hus

På utemuseet i RDM-Kautokeino bygdetun er det to beboelseshus i komplett stand. Det er få igjen av denne typen hus i Kautokeino-området, og derfor av viktighet å bevare disse to husene på best

mulig måte. Det er behov for en del restaurering av begge hus, og kartlegging inklusiv sikringstiltak og hastevedlikehold må foretaes i 2011-2012.

5.3 Planer om utbygging eller utbedringer.

RDM-Porsanger museum (etablert 1998) er det eneste RDM lokaliteten som ikke har eget museumsbygg. RDM-PM RDM har i 2008 etablert en intensjonsavtale med Stabburnes Naturhus og Museum i Porsanger om samlokalisering i nytt og utvidet bygg i Stabburnes i Porsanger. Konsulentbyrået Noodt&Reiding i Alta og arkitekt fra LINK Signatur i Alta har ferdigstilt skisser og prosjektbeskrivelse for utvidelsen av Stabburnes Naturhus nåværende anlegg. Det er utarbeidet skisse til utstillingsplan for ny utstilling for RDM-PM i bygget. Planene bearbeides videre og midler til utstillingsplanlegging søkes eksternt.

For å styrke RDM-PMs museumsaktiviteter, service og tilgjengelighet av materiale er det stort behov for nye lokaliteter, både utstillings- og kontorlokaler. RDM jobber videre med utbyggings- og samlokaliseringsplanene.

På **RDM-Kautokeino bygdetun** må det igangsettes nødvendige tiltak. Verkstedsareal og magasin må ryddes og vaskes. Alt som ikke er museale gjenstander eller utstyr må fjernes fra museets lokaler. Deretter må det igangsettes et "magasinprosjekt" som går ut på å gjennomgå samtlige museale gjenstander, foreta bevaringsmessige prosesser før de tilbakeføres til et rent og ryddig magasin. Parallelt må det gjennomføres et rengjøringsprosjekt i utstillingen. Slik situasjonen er nå, er det uheldig får både gjenstander og formidling. Mange av gjenstandene, både i magasin og utstilling, har behov for rengjøring og konservering.

Utearealene må ryddes for gress og trevekst, og alle bygninger, inklusiv museumsbygningen, må brannsikres mot f. eks. bråtebrann. På lengre sikt er det behov for å gjennomføre byggetrinn 2, hvor utvidelse av utstillingsarealer og magasin, kontordelen ombygges, pauserom for ansatte og arbeidsverksted prioriteres.

RDM-Kokelv sjøsamiske museum (etablert 1991) har heller ikke egnet helårig museumsbygg med kontorlokaler. RDM leier kontorlokale for den ansatte i et næringsbygg i Kokelv. RDM-KSMs faste utstilling, som delvis også fungerer som magasin, er i hus, fjøsbygning og naust tilhørende Nillagården. Verken kontorlokalet, lagrings- eller magasinforhold er optimale, og behovet for et nybygg med dagens standard for kontor-, utstillings- og magasinarealer er stort. RDM har tatt initiativ til et forprosjekt hvor et skisseprosjekt for et flerbrukshus gjennomføres av Byggtjeneste AS i Hammerfest. Målet er at RDM-KSM får disponere arealer i flerbrukshuset, som er tenkt bygd over bakkenivå.

I 2009/2010 ble det utarbeidet skisse med nytt romprogram til museumsbygg/flerbruksbygg i Kokelv. I folkemøte i Kokelv i mars 2010 ble skissen presentert. I juni ble det avholdt informasjonsmøte med Kvalsund kommune for å presentere skissen. I møtet kom det innspill fra Kvalsund kommune om å innlemme Kokelv oppvekstsenter med undervisningslokaler i nybygget. Arbeid med skisseforslag pågår.

Magasineringsforholdene er dårlige, spesielt for større gjenstander. RDM har derfor sett det som nødvendig å oppføre et nytt naust i det eksisterende naustmiljøet på østsiden av Kokelva. Byggestart planlagt våren 2011.

RDM-KSM planlegger også bygging av fellesgamme i Nillagården, samt jakt- og fiskegamme på museets eiendom ved Kokelva.

RDM-SVD - Samisk kunstmuseum

RDM-SVD (bygget) ble tatt i bruk i 1972 og er stort sett bra vedlikeholdt, men deler av bygget og anlegg tilfredsstillende ikke dagens myndighetskrav i forhold til inneklime, tekniske installasjoner og bygningsmaterialer. Dagens situasjon er at kunsten, som de blant annet har fått i oppgave av Sametinget og Norsk Kulturråd å forvalte, fyller all ledig kapasitet i kunstmagasinet, i tillegg til plass i andre magasin. Det har vært nødvendig med improviseringer og iverksettelse av alternative løsninger for oppbevaring av kunsten. Denne løsningen har nå nådd en smertegrense fordi selv kontorene er fulle. Grunnen til at RDM/SVD fortsatt kan ta imot kunst er at vi har klart å få sendt ut en del kunst på vandretstillinger. Denne situasjonen umuliggjør også undervisning av studenter. I tillegg må nevnes at det i kunstmagasinet er flere typer materialer oppbevart sammen, noe som kan forårsake uheldige kjemiske reaksjoner som akselererer nedbrytning og skader på arbeidene over tid.

Mangel på egnede lokaler for kunst har også innvirkning på andre deler av RDM-SVDs virksomhet. Alle utstillinger som lages går direkte ut over den kulturhistoriske basisutstillingen og magasinering av gjenstander. Det er ikke ledig romkapasitet for et konserveringslaboratorium som igjen har konsekvenser for forebyggende tiltak og konservering av gjenstandene i kulturhistorisk samling.

Sametinget ga i 2009 oppdrag til Statsbygg om gjennomføring av forprosjektet for bygging av nye arealer til samisk kunst. RDMs ansatte har i 2009 og 2010 hatt nært dialog og samarbeid med Statsbygg i forbindelse med forprosjektering av det fremtidige samiske kunstmuseet. Det nye bygget er tenkt som tilbygg til RDM-SVDs eksisterende bygg i Karasjok. Det eksisterende bygget skal rehabiliteres i forbindelse med nybygget. Alle ansatte ved RDM-SVD og RDM-PM inklusiv museumsleder har vært involvert i forprosjektering av et fremtidig samisk kunstmuseum i regi av Statsbygg. Statsbygg og RDM hadde befaringsstur til Trondheim hvor Sverreborg museum, Trondheim kunstmuseum, museum Gråmølna, fellesmagasinet Dora og musikkunstmuseet Rockheim ble besøkt.

RDM har utført sin del i forprosjekteringen i 2010. Prosjektet ferdigstilles av Statsbygg og oversendes Sametinget til behandling og vedtak om videreføring av neste fase i prosjektet.

6. Vurdering av virksomheten for 2010

Det er utfordrende og omfattende å skape og etablere en felles administrasjon, og spesielt bygge opp en felles identitet, sterkere fagmiljøer og styrke berørte lokaliteter som aktive og aktuelle arenaer for kunnskap og opplevelse. Dette er saker og perspektiver RDMs ansatte jobber med kontinuerlig. Gjennom økt samarbeid mellom enhetene styrkes spesielt de enheter hvor det kun er 1 ansatt. Gjensidig forståelse og bidrag til ulike gjøremål og prosjekter skaper felles erfaringer og styrker RDM både internt og RDMs rolle utad. RDMs stabs kompetanse og kunnskap kommer også mange andre museer til gode gjennom samhandling, veiledning og råd.

De siste årene har museumsleder i samråd med de ansatte vurdert de ulike behov som finnes på hvert lokalitet. En oppgradering av tekniske hjelpemidler som foto- og opptaksutstyr og faglitteratur er gjennomført for å forenkle de ansattes muligheter for egen dokumentasjon og formidling. En større teknisk opprusting har vært nødvendig for å gi alle ansatte gode verktøy og arbeidforhold for å utføre de oppgaver de har til enhver tid gjennom året. Bemanningssituasjonen er ikke økt, noe som alle ansatte i RDM merker da alle tilføres nye oppgaver etter hvert. Dette er en situasjon som RDM må jobbe videre med i årene fremover, og en situasjon som de samiske museens forvaltningsorgan må sette større fokus på.

Personellmessig er RDM underbemannet, og mye av museumsleders tid går til administrative oppgaver for hele RDM. Dette begrenser hennes bruk av tid til faglig oppfølging og fokusering. RDMs ønske om et større fokus på faglighet avhenger av økt personell og med det økte bevilgninger til drift. Alle samiske museer i Norge er i samme situasjon, og behovet for et løft for den samiske

museumssektoren er stor. Det ligger mange høykompetanse arbeidsplasser i museumssektoren som bør komme det samiske samfunnet til gode. Det forutsetter kraftigere forbedring av deres økonomi i de nærmeste årene. De samiske museene er fremdeles, i forhold til de norske museene, i oppbyggingsfasen, som betyr at de har andre fokus og prioriteringer på enkelte felt og trenger større løft for å komme til et tilnærmet akseptabelt nivå mht til økonomi og personell.

RDM ser store utfordringer når det gjelder opprusting av bygg, anlegg og infrastruktur for RDMs lokaliteter. Både RDM-Kokelv sjøsamiske museum og RDM-Porsanger museum har stort behov for nye lokaler som tilfredsstillende dagens krav til fysisk arbeidsmiljø. Den største utfordringen når det gjelder bygg og anlegg, er restaurering av verneverdige bygg og anlegg som oftest faller utenfor ordinære søknadsbaserte midler. I tillegg ser RDM også et behov for mer omfattende innkjøp til samlingene, særlig for dokumentasjon av nyere kunsthåndverk og husflid, samt innkjøp av eldre materiell fra reindrift og gårdsdrift. Dessuten ser RDM-SVD også behov for å kjøpe inn eldre samisk kunst og kunsthåndverk i forbindelse med etablering av et samisk kunstmuseum. For å kunne gi et tilnærmet helhetlig bilde av samisk kunst gjennom historien, er det også nødvendig å fokusere på historisk kunst og ikke bare samtidskunst. Her har RDM-SVD og det fremtidige kunstmuseet et annet behov enn de norske veletablerete kunstmuseene som har flere 100 års historie bak.

RDMs hovedutfordringer for kommende år er også styrking av den nye organisasjonsstrukturen, opprusting av bygg, anlegg og infrastruktur, øke og styrke fagkompetansen i hele RDM, og styrke samarbeidet med relevante samarbeidspartnere og reiselivsaktører.

Den største utfordringen for RDM, og for øvrig for alle samiske museer, er bruk av samisk som språk i sin virksomhet og i registreringsarbeid. Databasen Primus må fungere med nordsamiske tegn, slik at de museer, som bruker nordsamisk, ikke tvinges til å fornorske sine gjenstandssamlinger. RDM har brukt både tid og penger i 2010 for å bidra til at Primus kan brukes med nordsamiske tegn. Dette arbeidet vil også videreføres de neste årene.

En kompetanseheving innen samisk språk for alle ansatte er også en stor utfordring. Situasjonen nærmer seg et punkt hvor det er legitimt å spørre seg "*Hva er et samisk museum uten det samiske språket?*" RDM har som mål å ansette flest mulig med samisk språkkompetanse, men sliter med å få søkere som har samisk skriftlig kompetanse på et visst nivå. Situasjonen er såpass faretruende at RDM ser at Sametinget bør iverksette tiltak innenfor språkopplæring før situasjonen forverres ytterligere.

RDM sliter også med rekruttering av fagansatte som har utdanning innenfor humanistiske og samfunnsfag på universitetsnivå. Dette gjelder spesielt fag som er relevante innenfor museumssektoren. Her bør Sametinget også vurdere motiveringstiltak og virkemidler som kan skape økt interesse for samisk ungdom, og gjerne samisktalende ungdom, å ta utdanning innenfor nevnte fag. Dette vil forhåpentligvis også være med på å danne og forbedre grunnlaget for fremtidig forskning ved de samiske museene.

Et annet fagfelt som det er prekær mangel på fagfolk er innen konservering. I Finnmark finnes kun en to objektkonservatorer i jobb og det er ikke et akseptabelt antall i forhold til antall museer og gjenstandssamlinger. For å forbedre dagens situasjon mht konservering, så er det behov for innenfor dette fagfeltet å etableres særordninger i forhold til studier.

RDMs virksomhet i 2010 er stort sett gjennomført etter RDMs virksomhetsplan for 2010. Noe forsinkelser i oppdrag og prosjekter kan årlig forekomme pga manglende økonomi og/eller faglig personale. Aktivitetsnivået på RDMs lokaliteter med bare en ansatt vil naturlig nok begrense seg til vedkommendes kapasitet, og eventuelle ekstra personale RDM måtte ha økonomi til å engasjere gjennom egne driftsmidler og eksternt finansierte prosjekter. Det vil alltid være oppgaver som ønskes påbegynt og gjennomført, men dette er avhengig av RDMs økonomi til enhver tid.